

ДЕЯКІ АСПЕКТИ КОМУНІКАТИВНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Артеменко Т.М., Липко І.П. (Харків)

Навчання іноземної мови як засобу спілкування набуває особливого значення в умовах глобалізації. Підготовка сучасного фахівця вимагає володіння іноземною мовою у такому об'ємі, який забезпечує можливість її практичного використання у майбутній професійній діяльності. Важливим напрямком методики викладання іноземної мови для студентів факультету підготовки юристів для МЗС України є комунікативний підхід, при якому беруться до уваги комунікативні призначення мовних одиниць. Їх співвідношення з поведінкою, діяльністю та соціальним статусом людини. Такий підхід обумовлено необхідністю формування не тільки мовної, а її комунікативної компетенції у студентів, які мають перспективу міжнародного професійного спілкування. При комунікативному підході той, хто навчається, є суб'єктом навчальної діяльності, при цьому ураховуються його індивідуальні та вікові особливості, цілі та тривалість курсу навчання. Об'єктом навчання є мовленнєва діяльність, при якій мова використовується для цілей комунікації. Аналізуються фактори, які забезпечують успішне використання мови для досягнення певних комунікативних цілей.

Важливу роль для заохочення студентів активно спілкуватися на занятті має підбір навчальних матеріалів, які повинні бути цікавими з професійної точки зору майбутніх юристів, або мати загальнокультурну цінність. Використання завдань, які імітують ситуації спілкування реального життя і дають можливість використовувати

мову як інструмент впливу на співрозмовника; виконання вправ, які базуються на функціонально-комунікативному підході; вивчення факторів, які забезпечують успішне використання мови комунікантами, вивчення семантичних і прагматичних особливостей граматичних конструкцій - все це реалізує основні вимоги сучасного підходу до викладання іноземних мов. Комунікативна спрямованість навчання граматиці в значній мірі сприяє ефективності навчання іноземної мови. Для продуктивного застосування граматичних засобів в процесі мовленнєвої діяльності необхідно вивчати їх семантичні та прагматичні особливості, аналізувати прагматичні установки висловлювань, які обумовлюють їх структурно-семантичну організацію і відбір відповідних граматичних засобів. За допомогою цих засобів відбивається відношення до фактів, які повідомляються, підкреслюється особисте ставлення комунікантів до них. Наприклад, засоби інтенсифікації оцінки можуть впливати на почуття і поведінку співрозмовника, спонукати його до певних дій. До них належать паралінгвістичні, морфологічні, лексичні та синтаксичні засоби. За допомогою різних мовних засобів можна реалізувати цілу низку прагматичних установок для впливу на співрозмовника. Аналіз прагматичних особливостей мовних одиниць сприяє розумінню студентами закономірностей функціонування цих одиниць, що в свою чергу приводить до глибокого розуміння того, як мова використовується для цілей комунікації.

Мовні засоби слід вивчати з точки зору комунікативних інтенцій співрозмовників. При відборі матеріалів для вказаного аналізу необхідно продумувати формулювання комунікативних завдань, знаходити адекватну форму організації спілкування. Комунікативні завдання, за допомогою яких здійснюється навчання, є ефективним засобом функціонального підходу до навчання мови. Вказані завдання можуть включати такі види роботи: визначення типу комунікативної взаємодії реплік співрозмовників, аналіз різноманітних тинів діалогічного мовлення, вивчення стратегій і тактик ведення розмови. Комунікативні завдання, за допомогою яких здійснюється навчання, є ефективним засобом, який дозволяє здійснити функціональний підхід до навчання мови. Студентам пропонується аналізувати мовні засоби, які дозволяють успішно вирішити питання мовленнєвого спілкування.

Кінцевою ціллю викладання іноземних мов є надання студентам основ комунікативного потенціалу мови та формування у них комунікативної компетенції.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

**КАФЕДРА МЕТОДИКИ ТА ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

**МЕТОДИЧНІ ТА ПСИХОЛОГО - ПЕДАГОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

Матеріали VI Міжнародної науково-методичної конференції

21 листопада 2013 року

Харків 2013